

Dohányárusok Közlönye

Megejelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

KIADOTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Nagy János-utca I. B.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaküldve.

TARTALOM. A dohánytözsde Ausztriában. — A dohánytözsde bérfi etése. — Vegyesek.

A dohánytözsde Ausztriában.

Aki Ausztriában utazva, az ottani dohánytermékek árusítási viszonyait meg akarja közelebbről ismerni, az ép úgy mint nálunk utalva van a városi és vidéki nagytözsdeket, de a kistözsdeket is felkeresni. Alapjában véve az árusítási viszonyok Ausztriában hasonlóak a mieinkhez, azzal a csekély különbséggel, hogy ott mindig az érvényben levő rendeletek szerint lesznek intézve a dolgok. És ezen rendeletek, melyek száma nézve éppen egy mint nálunk nem kicsinyek, részben igen hasznosan, részben cél nélkül alkalmazhatnának. De tagadhatatlan, hogy e rendeletek pontos betartása áldásos ugy a nagyárus, mint a kisárus üzleti forgalmára nézve, de különösen a nagyárust védelmezik a kisárus némely kép-telen követeléseitől.

Mindenek előtt elesik itt a gyártmány és szín iránti választék kívánsága. Megtörténik ez valahol, úgy csakis nevezetesebb és nagyobb dohányárusok részéről, kiknek lényeges a forgalmuk. Daczára annak, hogy az osztrák dohánygyárak gondja arra is kiterjed, miszerint minden láda szivar világos, barna és sötét szivart tartalmazzon és ez okból egyetlen kistözsdesnek sem lehet panaszja, hogy ezt vagy azt nem kapja, ennek daczára mindig akadnak — tekintettel a különböző gyártmányokra — kívánságok a kistözsdesek részéről, melyek nem teljesíthetők. Így például Ausztriában a Trabucco-szivarok, melyek a „Rossau Wien“ és „Rennweg“ gyárakban készülnek, favorizáltak és nem ritkán hallani azon panaszt a kistözsdesektől, hogy ezen két minőséget nagyrészt cseh vagy morva gyárakból kapják. Mint az említett szivaroknál, ép úgy áll ez a többi szivartajoknál, melyek közül egyes fajok különösen kedveltek, más fajok pedig a közönség körében közkedveltségnek nem örvendenek. No de hagyjuk ezt és beszéljünk első sorban az osztrák dohánytözsderől.

Csalódnánk, ha azt hinnők, hogy Ausztriában minden tözsde egy „aranybánya“. Nem, sőt ellenkezőleg, legnagyobb része igen csekély forgalmat tud felmutatni. Magában Bécsben nem lesz 50 dohánytözsde az 1000 közül, — 1 és fél millió lakos mellett — mely évente 100,000 koronát bevételezne, a harmadrésze pedig 50.000 koronánál nagyobb forgalmat nem mutathat fel.

Már most felvethetnők a kérdést, vajjon e csekély forgalom jövedelméből miképen tartják fenn magukat az árusítók. E kérdés maga adja a feleletet, ha tekintjük,

hogy az ugynevezett mellékcikkiek hozzák a hasznot. Különösen az újságárusítás, mely itt minden legkisebb utcában is élénk, kárpótolja őt. Azonkívül a dohányzó a tözsdeben mindazt vásárolja, mi a dohányzáshoz szükségeltetik és vidéken a pipa, pipaszár és gyufa azon cikkek, melyek nagy mennyiségben árusítatnak.

Nagyjában Ausztriában a városokban, valamint a kisebb helységekben jobban boldogul a kistözsdes, mint nálunk. Ehhez lényegesen hozzájárul, hogy bér és adó mérsékelten számíttatnak, és a kistözsdest nem tekintik fejlődés tehénnek. Ausztriában az árusítást vezető miniszteri és udvari tanácsos, Swoboda dr., e tekintetben igen humanus és igazságos rendeleteket bocsájított ki, melyeknél fogva a dohánytözsdes, ha még oly csekély a forgalma, nem károsodik. Kívánatos volna, ha a m. kir. pénzügyminiszterium e rendeletek iránt némileg érdeklődne és azok jótékony hatását nálunk is érvényesítené.

A mi a terméket, illetve az árusított szivart illeti, volt alkalmunk az összes forgalomba jövő szivarokat megvizsgálni. Azt találtuk, hogy a főfajok, nevezetesen a Regalitas, Trabucco, Britannica részben kitiűnök, részben pedig kevésbé jók. Határozott rossz szivarokat nem találtunk. Ép úgy mint nálunk, Ausztriában is vannak némely fajok, melyek kifogástalan minőségben jönnek forgalomba. A szakkörök tagadják ottis ez eshetőséget, de e véleményünk egy hajszála megegyezik a közönség iteleével. Hogyan lehetséges, miszerint a gyárakból, melyek egy és ugyanazon felügyelet alatt állanak, különböző gyártmányok kerülnek ki, azt csak sejtethetjük, de határozottan nem tudhatjuk. Valószínű, hogy a különböző dohányanyagok okozzák ezt, ép úgy mint nálunk. Feltűnően és egytől-egyig jó a Virginia-szivar, mely utóbbi időben nálunk is javult. De nálunk a Virginia-szivar gyakran hanyagul készül, daczára a jó anyagnak, egy körülmény, mely az osztrák Virginiánál nem fordul elő.

Az osztrák dohánytözsde hasonlít a miénkhez. Kivéve a városi dohánytözsdeket, melyek nagy forgalmat érnek el, nem igen rendelkeznek nagy raktárral. Mindenesetre a pénzügyi hatóságok tudtával, minthogy a rendeletek az árukészletekről időközönként egy változnak, hogy természetesen helyeken, hol kisebb a forgalom, nagyobb raktár nem kívántatik.

Ha ugyanis az árusítási viszonyok a monarchia két részében hasonlítanak is egymáshoz, azért mégis különböznek. Első sorban a biztos kereset kiemelendő, mely mindenkinek biztosítottatik, ki üzletét a szabályok értelmében vezeti. Ausztriá-

ban például nem fordulhatnak elő oly esetek, hogy új tözsdek létesíttetnek, anélkül, hogy a szomszéd tözsdest bevonnák, vagy legalább a régebbi tözsde-tulajdonos bérfizetése ne redukáltatnék.

A szerződést, melyet nálunk egy tözsdes aláír engedélyre kivételkor, kötelezi őt a megállapított bérösszeg továbbfizetésére még akkor is, ha engedélye tartama alatt jobbról és balról új tözsdek keletkeznek. Ausztriában ez nem létezik. Eltekintve attól, hogy konkurencziát nem sóznak nyakába, mely konkurenczia némelykor tönkre teszi, humanitásukban még annyira is mennek, hogy a bérösszeget leszállítják, ha kiderül, hogy a haszon nem valami fényes. Ezek a különbségek.

Mint mondánk, Ausztriában sem valami fényes jövedelmi forrás a dohánytözsde, sőt, gyakran nevétséges összeget hoz; de mégis kívánatos volna, hogy a dohányárusaink viszonyai az osztrákokéval egy színvonalon állanának.

A dohánytözsde bérfizetése.

Habár a dohánytözsde bérfizetési viszonyai annyiban rendezettek, amennyiben a forgalomhoz mérten egy, vagy két százalék bér fizetetik, mégis az ezen bérfizetések mellékkörülményei semmi esetre rendezetteknek mondhatók. A bérfizetés reformálásáról, megváltoztatásáról sokat lehetne mondani, azt is, hogy egészen felhagyandó, mert tulajdonképen létjoga nincsen. De hát miután létezik, nem akarunk mást kifogásolni, mint azt, mi igazágtalan benne.

Ha igazságtalanságról beszélünk, tesszük ezt azért, mert ha ugynevezett szerződések kötnek, csak egyik fél által tartatnak meg, míg a másik fél azok betartására gondot nem fordít. Miképen fordulhatnak különben elő, hogy valaki, ki szerződésileg kötelezi magát három évig egymásután évenként bizonyos összeget fizetni, anélkül, hogy azért csekély előnyöket követelhetne. Ha az egyik szerződő fél kötelezi magát egy bizonyos összeg fizetésére, ugy — a dolog természeténél fogva — köteles a másik fél érte valamit adni. De igaz, hiszen az állam annyiban nyújt az árusítónak valamit, amennyiben megengedtetik neki, egy bizonyos helyen dohányt és szivart árusítani. És most kérdjük, hogy igazán így áll-e a dolog? Mi nem hisszük. A dolog egyáltalán igen komikus

Az árusító, illetve azon egyén, ki engedélyt nyer, abban a reményben nyújtja az összeget, hogy egy tetemes forgalmat fog elérni; de csalódik. Az állam egy második, harmadik és tisediknek is adhat engedélyt és fogadja el a bérösszegeket, melyeknél mindig az előbbi évek forgalma mérvadó.

Ez abszurdum, ez igazságtalan. Az árusító ez által megkárosodik és ha igényeit érvényesíteni akarja, kérésével el lesz utasítva.

Meddig fog ez még így maradni? Nem volna helyén a bérfizetéseket rendezni olyformán, hogy a szerződést kötő egyén érdekeit biztosítva látná. Kivánatos volna, ha végre az az időpont elérkezne, hol a dohányárus megszűnik olyan egyénnek tekinteni, kinek nemcsak kötelességei, de jogai is vannak. A dohányárusnak jogában áll követelni, ha szomszédságában egy új tőzsde engedélyeztetik, hogy az általa fizetendő bérösszeg leszállíttassék.

Reméljük, hogy ezt mérvadó helyen belátják és a bérfizetésre vonatkozó rendeleteket igazságos és praktikus revízió alá veszik.

Vegyések.

Osztrák enquete a határidőüzlet ügyében. Az osztrák földmivelési miniszterium nagy előkészületek tesz egy enquete megtartására, amely a tőzsdei határidőüzletekkel fog foglalkozni. A miniszter egy bizottságot küldött ki, amely 47 kérdésben állapította meg az enquete tárgyalási anyagát. Ezeket a kérdéseket már meg is küldték a szakértőknek. Az enquete-t október 11-étől november 17-éig fogják megtartani, úgy, hogy minden egyes érdekcsoport 3—3 napig foglalkozhatik az egyes kérdésekkel.

Milliók vasuti építkezések Szegeden. Mint szegedi tudósítónk jelenti, a kereskedelemügyi kormány közel a jövőben nagyobb szabásu vasuti építkezésebe fog Szegeden. A sem Szegedhez, s sem a forgalmához méltó vasuti indóházat újraépítik, jelentékeny kibővítéssel. Különösen a Szeged állomást építik jóval nagyobbra és díszesebbre. Bár az a szegediek véleménye, hogy ez is csak foltozás lesz, mert az állomás jelenlegi helyén, a töltések miatt, a messzebb jövőben is alkalmas indóházat és állomást emelni nem lehet. Szeged vágya volt egy központi nagyszabásu indóház építése, mely a mind nagyobb forgalomnak megfeleljen. A Szeged és a Szeged-Rökus indóházak és állomások átépítésére és kibővítésére alig áll rendelkezésre fél millió. De ezenkívül más vasutépítkezések is tervben vannak Szegeden. Éppen ma zött erről leirat Hegedűs miniszterrel a város azon fölterjesztésére, hogy az állam építsen Szegeden főgépgyárat, nagyobbítsa meg a vasuti javító-műhelyet és adjon hozzá tanonciskolát. A miniszter azt feleli, hogy gazdasági gépgyárat nem épít, mert arra nincs szükség. A meglevők is pangának. Fölhozza, hogy a román-bogsnáni gépgyár is még a kezdet nehézségeivel küzd. De azt írja a miniszter a városnak, hogy a gépműhely kibővítését megígéri, sőt terv is van róla, amit még az előző miniszterium készített. A beruházási törvényben 400.000 korona van erre biztosítva. Ebből jelentékenyen meg lehet nagyobbítani a javító-műhelyet. A munka megkezdésének idejét még nem állapíthatja meg a miniszter, mert az államvasuti műhelyberendezéseknél még sok olyan sürgős munka van hátra, amelyeket az illető műhelyek fekvésénél fogva előbb kell végezni. A miniszter leiratát örömmel fogadták Szegeden.

Iparvállalatok a vidéken. Örvendetes érdeklődés észlelhető az osztrák és német gyárosok körében ama magyar városok iránt, amelyek kézsek kedvezményeket nyújtanak a letelepíteni készülő gyárvállalatoknak. Így Győrött most fejezik be egy nagyszabásu szövő gyár építkezését. A gyár tulajdonosa Leon lovag, osztrák nagyiparos, aki mintegy 200—300 munkással kezdeti meg az üzemet. A telepet szárnyvasut fogja összekötni a máv. teherpályaudvarával.

Az ennek idején, ezelőtt 6—7 évvel ország-szerte hirneves volt Anglo-Hungarian Biscuit Company is föltámadt halottaiból. A Győr-Szigetben fekvő gyárat most átvette Köestlin L. és társai bregenzi biscuit-gyáros cég. A gyár már működik.

Iparkiállítás Győrött. Győrött állandó bizottság alakult a hazai iparcikkek terjesztésére, mely bizottság szeptember hóban helyi iparkiállítást rendez, amelyre az országból mindenfelől jelentkeztek iparvállalatok. A kereskedelmi miniszter a máv. és pécsi-barcsi vasut vonalain kedvezményes tarifát állapított meg a kiállítás tárgyainak szállítására. A máv. igazgatósága pedig a más vasutvonalakon szállítandó küldeményekre fogja kieszközölni az illető társaságoknál a kedvezményeket.

Gabonakiviteli forgalom Oroszországban. Szt.-Pétervárról írják a következőket: A gabonakivitel az első félévben kielégítőbb mederben mozgott, mint a mult év megfelelő időszakában. — Kivittek Oroszországból január—július hónapokban 173.76 millió pud gabonát, 1899-ben 151.25 és 1898-ban 231.98 millió pudot. Az oroszországi termés a szaksajtó és az orosz földmivelésügyi, illetve pénzügyminiszteri jelentések szerint rendkívül különböző; némely kormányzóságokban minden tekintetben jól sikerült, másutt közepesen, illetve gyöngye közepesen és néhol, mint a délvídeken, több helyen és Szibéria nagyobb részében nagyon gyöngén, sőt egyes kerületekben inség van. Általában konstataálható azonban, hogy a gabonatermés 50%-a jó közép és közép, 25% gyenge közép és 25% rossz, illetve jóval a középem alul. Tehát a gabonatermés sem jobb, sem rosszabb nem lesz a mult évinél.

Umberto király életbiztosítása. Umberto király meggyilkolása oly érzékenyen érinti a világ legnagyobb biztosító-társaságait, amilyenre eddig még alig volt példa. Az eltérő adatokkal szemben Doglia József, a New-York Life Insurance Compagnie főügynöke egy new-yorki lapban közlésezi Umberto király életbiztosításait, melyek a következők:

Europai társaságoknál összesen	10,000,000	lira
A New-York Life Insur. Comp.	14,000,000	„
Mutual	8,000,000	„
Equitable	4,000,000	„
összesen:	36,000,000	„

Vagyis a biztosító-társaságok harminczhat millió lírát fizetnek ki Margit királynénak.

A kolozsvári szesz-gyár beérbeadása. A kormány által 1.100.000 koronán megvásárolt kolozsvári Sigmund-féle szesz-gyárat, mint lapunknak telegrafálják, árlejtésen beérbeadták a „Czell és Fiai” brassó cégnek 65.000 korona évi bérért.

Hőség Amerikában. New-Yorkból írják e hó 11-iki kelettel: Az Egyesült-Államok egész északi részének lakossága Roucky Mountaintől az atlanti oceán partjáig borzasztó kínokat szenved az elviselhetlen hőség miatt. South-Dakotából kiindulva, hol a hőmérséklet már tíz nappal ezelőtt árnyékban 110 Fahrenheit fokot mutatott, „forró hullám” terül el a kontinensen, olyan heves és olyan intenzív, mely itt is a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. A hőmérséklet mindennap vesztve gyorsasággal emelkedik. Itt már tegnap 105 fokot mutatott és a mai nap még forróbbnak ígérkezik. Csak a levegő szárazságának köszönhető, hogy az áldozatok száma nem nagyobb. Mindazonáltal New-Yorkban a legutóbbi napokban husz embert ölt meg a hőség, a betegek száma pedig százakra megy. A tej és jég megdrágult, a hűsítő itatok óriási tömegekben fognak. A lovak, melyeket sok helyen hideg vízzel tusolnak, legyek módjára

hullnak. A keleti városrész szegény lakossága körében a gyermekek halandósága óriási mérveket öltött. Éjjel egész családok a lépcsőkön, a háztetőkön vagy a járdákon hálnak. Chicagóból rosszabb hírek érkeznek. Ott 1892. óta nem volt olyan meleg, mint az idén, Augusztus 9-én 30 ember halt meg a pokoli melegtől, tegnap 45. Az utcákn megbetegedett emberek számát másfélezerre becsülik, nem is szólva azokról, kik otthon, lakásaikon betegedtek meg. Az ugynevezett Tenement házak szegény lakói, kik nem bírták ki tovább dohos lakásaikon, éjjel százzámra a nyilvános sarkokban tanyáznak. Az öngyilkosságok száma, mint nagy hősiége idején rendszerint ijesztő módon szaporodik. Az utcáik kihaltak, a vendéglők üres állnak, sok gyárból a munkásokat már délután háromkor hazaküldik. Hasonló elviselhetlen állapotok vannak más városokban és a nyaralóhelyeken is panaszkodnak azok, akik a városokból oda menekültek. Ez mind tíz nappal ezelőtt volt; azóta már ott is megváltozott az időjárás.

Hibás bérmentesített levelek. Az osztrák postaigazgatás már ismételen felszólal Magyarországból Ausztriába elégtelenül bérmentesítve feladott levelezőlapok nagy száma miatt. Ujában eszközölt feljegyzések szerint egyedül a bécsi központi levélkézbesítő hivatalhoz hat hét leforgása alatt 35,260 elégtelenül bérmentesített levelezőlap érkezett Magyarországból. Ezen hibás bérmentesítés azon körülménynek tulajdonítható, hogy a közönség a folyó év január hó 1-ével életbeléptetett tarifás változásokat még most sem veszi figyelembe s Ausztriába szóló levelezőlapjait még most is 5 fillér helyett 4 fillérral bérmentesíti. A közönség tájékoztatására ez alkalomból ismételen közöljük, hogy a külföldre szóló egyszerű levél díja 25 fillér, a levelezőlap díja 10 fillér, Ausztria-, Bosznia-, Herzegovina-, Németország, Szerbia és Montenegróval való forgalomban pedig a levél díja 10 fillér, a levelezőlap díja 5 fillér.

A részvénytársaságok és a statisztikai hivatal. A fővárosi statisztikai hivatal hiába szólította fel a részvénytársaságokat évi mérlegke bemutatására, hiába figyelmeztelte őket a törvény ama rendelkezésére, hogy a mérleg egy-egy példányát legkésőbb tízenegy nappal a közgyűlés megtartása után be kell mutatni, a legtöbb társaság egyszerűen tultette magát a dolgon. De nem így a statisztikai hivatal. Kimutatásai a társaságok állapotáról hézagosságok, megbizhatatlanok voltak s előterjesztésére a székesfőváros tanácsa végre elhatározta, hogy minden késedelmes részvénytársaságot megbírságot. Am a társaságok legtöbbjét ez semigen bántotta, úgy hogy a tanács most már szigorubb rendszabályokhoz nyult s mai ülésében harminczhat budapesti részvénytársaságot egyenkint 20—20 korona pénzbírságra ítelt azzal, hogy ezt a maximális bénzbüntetést minden két hétben mindaddig megismétli, a míg a mérleget a statisztikai hivatal meg nem kapja.

Szegedszerkesztő: Heltai Nándor.

Éjsz. cs. es kir. szab. eredeti selmezi pipa-, tájékpipa- és pipaszár-gyár gőzör-berendezéssel.

TAKÁCS EDE
Zólyom-Selmeztől
Alapított 1836-ban.

Ajánlja a legjobb hírnévként örvendő és kitűnő minőségre néve páratlan valódi selmezi agyagpipáit, tájékpipáit, pipaszárakat és szivarszékáit, minden kivételben, a legolcsóbb árak mellett.

Képes árjegyzékek bérmentes visszaküld. s esetén kívánatra bérmentes küldenek.

Egyedüli hírnévként jó gyártmány.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Die Tabaktrafik in Oesterreich. — Die Trafik-Pachtzahlung.

Die Tabaktrafik in Oesterreich.

Wer, in Oesterreich reisend, das Verschleisswesen der österr. Tabakprodukte aus der Nähe kennen lernen will, der hat gerade wie bei uns ebenso die Grosstrafiken in Grossstädten, wie auch in der Provinz, aber auch die Kleintrafiken aufzusuchen. Denn im Grunde genommen ist der Verschleiss in Oesterreich dem ungarischen Verschleisse sehr ähnlich, bis auf den kleinen Unterschied, dass dort alles genau den Vorschriften gemäss gehandhabt wird. Und diese Vorschriften, deren Anzahl, gerade wie bei uns, eine imens grosse ist, sie bestehen auch in Oesterreich in theils nützlich angewendeten, theils zwecklosen Verfügungen. Gleichwohl lässt es sich nicht leugnen, dass die genaue Beobachtung dieser Vorschriften ihre guten Früchte tragen, nachdem, was den Grossverschleiss betrifft, die Kleintrafikanten sich genau an dieselben halten können, aber auch die Grosstrafikanten vor zahlreichen unsinnigen Ansprüchen, welche die Kleintrafikanten an ihnen richten, geschützt sind.

Vor allem entfällt hier die Forderung der Auswahl in den Farben und Fabrikaten. Geschieht dies irgendwo, dann ist es von Seite ganz bedeutender grosser Tabak-Verschleisser, die über einen wesentlichen Konsum verfügen. Obgleich die österr. Tabak-Fabriken schon dafür sorgen, dass jede Kiste Zigarre, die sie abliefern, eine entsprechende Anzahl lichter, brauner und dunkler Zigarren enthält und obgleich schon aus diesem Grunde kein einziger Kleintrafikant sich darüber beklagen kann, dass er irgend etwas, was er braucht, nicht erhält, gibt es natürlich auch hier in Hinsicht der Verschiedenheit der Fabrikate von Seite der Verschleisser fortwährend Wünsche, die kaum erfüllt werden können. So zum Beispiel werden in Oesterreich die Trabuco aus der Fabrik in „Ro-sau Wien“, wie auch diejenige der „Rennweger“ sehr stark favorisirt und nicht selten beklagen sich die Trafikanten, dass sie diese beiden Sorten nicht erhalten können, dagegen die Fabrikate böhmischen oder mährischen Ursprunges zumeist erhalten. Gleichwie diese beiden Sorten, so verhält es sich auch natürlich bei allen anderen Sorten, von denen einige Fabrikate ganz besonders beliebt sind, während andere sich minder des Beifalles des Publikums erfreuen. Doch vorerst wollen wir über die Trafik in Oesterreich sprechen.

Man wird fehl gehen anzunehmen, dass in Oesterreich jede Trafik eine sogenannte „Goldgrube“ ist. Nein, das ist sie nicht, im Gegentheil, der grösste Theil derselben erzielt nur sehr geringe Einnahmen. In Wien selbst dürfte es kaum 50 Trafiken geben, die über 100.000 Kronen jährlich vereinnahmen und von den bestehenden 1000 Trafiken

sämmtlicher Bezirke, welche über eine Einwohnerzahl von eininhalb Millionen verfügen, erzielt ungefähr ein Drittheil kaum mehr als einen jährlichen Umsatz von 50000 Kronen.

Angesichts dieses relativ geringen Umsatzes dürfte die Frage entstehen, wieso diese Leute bei dem geringen Verdienste zu existiren vermögen. Diese Frage beantwortet sich selbst, wenn man in Betracht zieht, dass hier die sogenannten Nebenartikel der Trafik das Hauptergebniss des Nutzens ausmachen. Namentlich der Zeitungsverchleiss ergibt hier ein sehr wesentliches Erträgniss, da selbst in den kleinsten Nebengassen und Gässchen der Verkauf der Zeitungen ein ziemlich bedeutender ist. Ausserdem kauft der Zigarren-Konsument in Oesterreich in seiner Trafik all das, was er zum Rauchen nothwendig hat und auf dem flachen Lande sind es Pfeifen, Tabakrohre und Zündhölzchen, die in sehr bedeutender Menge abgehen.

Im Grossen und Ganzen genommen vermag sich der Kleintrafikant sowohl in den Städten Oesterreichs, wie auch in den kleinen Provinzorten weit besser fortzubringen als bei uns. Hiezu trägt auch wesentlich bei, dass Pachtzahlung und Steuer in einer sehr loyalen und mässigen Weise berechnet sind und der Kleintrafikant durchaus nicht als Melkkuh betrachtet wird. Der, das Verschleisswesen in Oesterreich leitende Ministerial- und Hofrath Dr. Swoboda, hat in dieser Beziehung solche humane und von strengster Gerechtigkeit zeugende Erlässe herausgegeben, dass jeder Kleintrafikant, und wäre seine Einnahme auch noch so gering, auf die Kosten kommt. Es wäre zu wünschen, dass sich das kön. ung. Finanzministerium für diese Erlässe interessirend, in dieselben Einsicht nehmend, auch bei uns die Wohlthat derselben in Anwendung bringen würde.

Was das Produkt, beziehungsweise die Verschleisszigarre anbelangt, so haben wir uns angelegen sein lassen, sämtliche in den Verschleiss zum Verkauf gelangenden Sorten zu prüfen. Wir haben gefunden, dass eben die Hauptsorten, Regalitas, Trabuco, Britannica, zum Theile vorzüglich sind, zum Theile aber auch minder gut. Ausgesprochen schlechte Zigarren fanden wir nicht. So wie bei uns einige Fabrikate stets in vortrefflicher Qualität in den Verschleiss gelangen, so auch in Oesterreich. Auch hier werden es die vom Fache kaum zugeben, dass dies der Fall ist, indess stimmt dieses Urtheil auf ein Haar mit demjenigen des Publikums. Wieso es möglich ist, dass Fabriken, die unter einer einzigen Leitung stehen, so verschieden arbeiten, können wir nur errathen, jedoch nicht bestimmt wissen. Wahrscheinlich ist die Verschiedenheit des Tabak-Materials hieran Schuld, gerade wie bei uns. Auffallend gut und durchwegs gut

ist die Virginia-Zigarre, die auch bei uns in letzter Zeit besser geworden ist. Indess bei uns sind die Virginia-Zigarren häufig sehr nachlässig gemacht, wenn auch der Tabak gut ist, ein Umstand, der bei der österr. Virginia nicht vorhanden ist.

Die Tabak-Trafik in Oesterreich ist so ziemlich derjenigen in Ungarn ähnlich. Mit Ausnahme solcher Trafiken, welche in Städten existiren und eine sehr grosse Frequenz erzielen, sind alle übrigen auch nicht sonderlich mit Vorräthen gesegnet. Allerdings geschieht dies mit Wissen und Bewilligung der Finanz-Behörden, zumal sich die Vorschriften über das Vorhandensein der Waarenvorräthe jeweilig insofern verändern, als selbstverständlich in Orten, wo ein kleiner Konsum vorhanden, auch grössere Lager nicht verlangt werden. Weisen aber die Verhältnisse des Tabak-Verschleisses in beiden Reichshälften auch viel Aehnlichkeit zu einander auf, so sind sie gleichwohl doch nicht dieselben. In erster Reihe ist es die Sicherheit des Erwerbes, die Jedem gewährleistet ist, der sein Geschäft vorschriftsmässig führt. In Oesterreich könnte es nimmermehr vorkommen, dass neue Trafiken errichtet werden, ohne die Nachbartrafiken einzuziehen, oder zumindest die Pachtzahlung des älteren Trafikbesitzers zu restringiren. Der Vertrag, den ein Kleintrafikant unterschreibt, wenn er seine Lizenz erhält, verpflichtet diesen bei uns zur bestimmten Weiterzahlung der bemessenen Pachtsumme, wenn auch links und rechts während der Dauer des Vertrages neue Trafiken erstehen. In Oesterreich existirt dies nicht. Ganz abgesehen davon, dass man dem Trafikanten nicht eine Konkurrenz aufhast, die ihn oft zugrunde richtet, ist man so human, dass sogar die Pachtsumme verringert wird, wenn sich das Ergebniss des Nutzens nicht sonderlich gestaltet. Das sind die Unterschiede.

Wie gesagt, die Trafik ist auch in Oesterreich keine Quelle des Gelderwerbes, ja sie wirft häufig sogar lächerlich geringe Beträge ab; gleichwohl würden wir wünschen, dass unsere Tabak-Verschleisser nicht schlimmer daran wären, wie ihre Kollegen in Oesterreich.

Die Trafik-Pachtzahlung.

Ist auch die Trafik-Pachtzahlung insofern eine geregelte, als dass je nach dem Konsume 1, beziehungsweise 2 Prozent an Pachtzahlung geleistet werden muss, so sind dagegen die den Pacht betreffenden Nebenumstände durchaus nicht geregelt. Es liesse sich darüber sehr viel sagen, ob die Pachtzahlung nicht einer gründlichen Reform bedürftig, umgeändert werden sollte, wenn nicht gänzlich aufgehoben, da sie eigentlich keine Existenzberechtigung hat. Indess dermalen besteht sie und wir wollen nichts anderes, als dasjenige bemängeln, was uns als ungerecht erscheint.

Wenn wir von Ungerechtigkeit sprechen, so geschieht es in Anbetracht dessen, dass man sogenannte Verträge abschliesst, die nur auf der einen Seite bindend sind, während sich der andere Theil um die Einhaltung gar nicht kümmert. Wie käme es denn sonst, dass Jemand, der sich kontraktlich verpflichtet eine gewisse Summe innerhalb 3 Jahren, alljährlich zu bezahlen, nicht das Recht besitzt, auch irgend ein bestimmtes Bonificium zu beanspruchen. Verpflichtet sich der eine Kontrahent zur Bezahlung einer besimmten Summe, so muss natürlich auch der Andere hiefür etwas bieten. Doch halt, das Aerar bietet ja dem Verschleisser insoferne etwas, als es ihm das Recht einräumt, Tabak und Zigarren in einem gewissen Rayon zum Verschleiss zu bringen. Ist dies wirklich der Fall? Wir glauben nicht. Die Sache sieht sich überhaupt sehr komisch an. Der Verschleisser, beziehungsweise derjenige, welcher eine Lizenz erhält, bietet die Summe an, in dem guten Glauben, einen Konsum von so

und soviel zu erzielen, iness klappt die Sache nicht. Das Aerar kann nämlich auch einem Zweiten, Dritten und Zehnten eine Lizenz ertheilen und nimmt von all diesen Leuten abermals einen Pacht, immer nach Massgabe jenes Komsums, der sich in früheren Jahren ergeben hat.

Das ist absurd, das ist ungerecht. Der Verschleisser erscheint dadurch benachtheiligt und wenn er gleichwohl seine Ansprüche geltend macht, wird er mit seinem Begehren abgewiesen.

Soll das ewig so bleiben? Wäre es nicht dringend nothwendig, diese Pachtzahlungen zu regeln und sie in eine Form zu bringen, dass der Kontraktsschliessende seine Interessen gewahrt sieht, Wir würden wünschen, dass endlich die Zeit komme, wo man aufhört, den Trafikanten als denjenigen anzusehen, der nur Pflichten, aber keine Rechte hat. Der Trafikant hat das Recht zu verlangen, dass in dem Augenblicke, wo in seiner Nachbarschaft eine Trafik errichtet wird, dass auch der von ihm zu leistende Pachtbetrag restringirt werde.

Hoffentlich wird dies an massgebender Stelle eingesehen und die Vorschriften bezüglich der Pachtzahlungen einer gerechten, praktischen und fortschrittlichen Neuerung unterzogen.

Briefkasten der Administration.

Herr W. in Budapest. Sie bekommen das Blatt pünktlich zugesendet. Uebrigens werden wir Ihnen die fehlenden Exemplare nachliefern Gruss!

Frau K. in K. Mit nächster Nummer unseres Blattes erhalten Sie auch das Gewünschte.

B. M. in R. Bitte uns den Jahrgang und Monat anzugeben, da es sonst unmöglich ist herauszufinden. Gruss!

K. B. in W. Bereits abgesendet.

Herr W. in B. Wollen Sie gefälligst die Serie genau angeben.

Hilfsredakteur: Ferdinand Helta!

Nagy- és kistőzsdék figyelmébe!

POJATZI FL. ÉS TÁRSA

cs. kir. szabadalmazott gyufanemű gyárai DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett) ajánlják legjobb minőségűeknek elismert gyufa-gyártmányaikat és pedig úgy **kénes-**, mint különösen **szalon-gyufájokat.**

E gyufa-gyártmányok Magyarországon nagy kedveltségnek és rendkívüli keresletnek örvendenek, főleg a

Millennium-gyufa,
Magyar korona-svédgyufa,
Magyar honvéd-szobor-gyufa,
Krokodil-gyufa és
Magyar Imperial-gyufa

elegáns kerek dobozokba csomagolva, melyek kiváló magyar államférfiak arczképeivel díszítvők.

Rips-gyufa dobozokban és csomagokban kapható.

Kérjük szíves rendeléseiket közvetlenül **Dentsch-Landsbergbe** intézni. A legolesőbb ártételeket tartalmazó árjegyzékünkkel szívesen szolgálunk. — **Budapest és közvetlen környéke részére VII., Rombach-utca 8. sz. alatt van raktárunk.**

POJATZI FL. és TÁRSA es. k. szabadalmazott gyufanemű gyára
DEUTSCH-LANDSBERGBEN (Graz mellett).

„LE GRIFFON“

„LE SUBLIME“

anerkannt bestes und feinstes echt französische
ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:

GOLDZIEHER GÉZA

Budapest, V., Sas-utoza 29. szám.